

AARON BLUMM

A juliskához

1.

A juliskához indultam tulajdonképpen, mondtam, mondtam miközben kiittam a maradék sörömet, nem tehetek róla, hogy ez lett belőle. Úgy kezdődött a nap, hogy még azelőtt, hogy elkezdődött volna, mielőtt fölébredtem volna, mielőtt még tudatosodhatott volna bennem, hogy én pontosan ki is vagyok ott az ágyban, valahogy úgy, mint annak a híres magyar írónak, igen, káfkának a könyvében, mint a hős ott, ébredés közben, hogy na, most akkor ő meg kicsoda, szóval még ott, már akkor eszembe jutott, hogy nekem legelőször is el kell mennem a juliskához, ahogy pár héttel ezelőtt megígértem neki, mert hogy ő vár rám, vár rám azóta is. Sötét volt a szobában, így természetesen sötét volt az utcán is, de esélyem, hogy megtudjam, hogy már vagy még, hogy este van-e vagy reggel, esélyem nem volt, mert, ha be is szüremlett volna egy kis fény az utcáról, vagy ha lett volna égő a zseblámpámban (nem volt), akkor se, nagy falióra, hallottam, hogy megállt, vagy nem is így, mert nem azt hallottam, hogy megállt, hanem nem hallottam azt, hogy járna, pontosabban hallottam, hogy nem jár. Nem hallottam semmit. Sötét ide, vagy oda, mégiscsak megindulok én, gondoltam, majd lassabban megyek (visszafogom a tempót), és mire odaérek a juliskához, majdcsak kivirrad. Elkezdtem hát négykézláb mászkálni a szobában, kezdtem összeszedni a ruháimat, először a zoknit találtam meg, aztán a gatyát, s így szép sorban egyesével mindent, egészen a pruszlikig. Mielőtt elindultam, még bele akartam nézni a tükörbe, hogy jól áll-e a hajam, meg minden, de a sötét miatt még az arcom körvonalait sem láttam, hiába tapogatóztam, semmit nem láttam a tükörben, ha a tükör előtt álltam egyáltalán.

II.

Kibotorkáltam az előszobáig, kiléptem az ajtón, és lassan, a fal mellett tapogatózva megindultam a folyosó végén levő vécé felé, mert huzogoznom is kellett még az út előtt. De alig léptem egyet vagy kettőt, amikor megéreztem a bűzt, a sötéten is áthatoló bűdösséget, a vécé bűzét, hogy a vécé már megint el van dugulva, el van dugulva, ezért nem is mentem tovább, hanem gyorsan, amilyen gyorsan csak ott a sötét folyosón lehetett, megfordultam, és megindultam a lépcsőn lefelé. Majd hátul, gondoltam, majd hátul a bérház mögött, a bérházunk mögött, hogy hátramegyek a bérház mögötti vécéhez, és ott hu-

gyozok. A hátsó vécé kulcsát, persze, nem vittem magammal, ezért kénytelen voltam a vécé mellett megállni, és ott hügyozni, kénytelen voltam a vécé falára hügyozni. De, alighogy belekezdtem a hügyozásba, amikor a lakóközösség kutyája, a lakóközösség kutyája, a butrosz, irgalmatlanul üvölteni kezdett. Mintha ráléptem volna a farkára, vagy megrugdostam volna, vagy ilyesmi, pedig nem, egyáltalán nem, szó sem volt ilyen durvaságról, csak a húgyból jutott órá is egy kicsi, de ő ugrált ott előttem, nem én tehetek róla. Ezért, vagyis amiatt, hogy üvölt, hogy üvölteni kezdett, gyorsan abbahagytam a hügyozást, nehogy valaki meglásson (kezdett világosodni), és zavaromban hátrafordultam (mintha valaki figyelne). És tényleg. A ház ablakai, a rengeteg (harminckét) ablak, a harminckét ablak mögött, mintha mindegyik mögött ott állt volna valaki, és engem nézne, engem, azt, ahogy le se szarom a lakóközösség szabályzatát (hogy nem szabad a vécé falára hügyozni), vagyis éppen azt, hogy leszarom azzal, hogy lehügyozom a hátsó udvar vécéjének a falát. Felhúztam hát gyorsan a nadrágomon a cipzárt, és visszasiettem a lakásomba. Visszasiettem (kettesével szedtem a lépcsőket), mert eszembe jutott, hogy elfelejtettem valamit, hogy a lakásban felejtettem valamit. Bementem a konyhába, magamhoz vettem a kenyერesszatyromat, magamhoz vettem, vagyis magammal vittem, ahogyan azelőtt is, mindig mindenhova. Bezártam az ajtót, és megindultam a lépcsőn lefelé (másodszor). Az ajtótól a kapuig gyorsan eljutottam (kettesével a lépcsőkön), de a kaputól a villamosmegállóig már sokkal lassabban, mert minden kirakatnál, minden üzlet előtt, és minden utca sarkán megálltam, megálltam, hogy szétnézzek, hogy szétnézzek, meg (óvatosan) hátra is egy kicsit.

III.

Nem volt senki a villamosmegállóban (biztos most ment el a villamos, szitkozódtam), leültem hát a padra, a villamosmegálló padjára, és a kabátom zsebemben kezdtem el kotorászni. A kulcs meg a lejárt villamosbérlet mellett egy fél darab kiflit is találtam a zsebemben, visszacsúsztattam hát a kulcsot meg a bérletet, és a kiflit rágcsgáltam. Kemény volt a kifli nagyon (visszatettem a zsebembe), és a villamos sem akart sehogyan sem megérkezni, a velem szemben levő bokrok figyelésébe is belefáradtam, gondoltam, hogy megindulok inkább gyalog (legjobb lenne gyalog megindulni), egyedül megindulnom a juliskához, mielőtt még valakinek szemet szúrok, ahogyan így, egyedül ülök a padon, ahogyan majszolom a kiflimet, nem törődve semmivel és senkivel. De azért bizonytalankodtam még egy kicsit, mert nem szívesen cserélem fel a biztonságos villamosmegállót a nyílt utcákkal. Meg félttem persze attól is, hogy esetleg el is tévedhetek a városban, de aztán csak felálltam, hogy megindulok a központ felé, a központon át a juliskához. De akkor hirtelen (az isten tudja honnan), az egyik oszlop mögül, mellém lépett a velem szemben lakó tanár, és

erőteljesen megragadta a karomat. Várja meg a villamost, gábor, mondta, ne menjen sehova, mindjárt itt a villamos, és az majd elviszi egyenesen oda, ahova elindult, ahova elindult, mármint a juliskához. Akartam mondani neki, hogy engem nem gábornak hívnak, hogy biztosan összetéveszt valakivel, de az ijedségtől még csak hörögni sem tudtam (ahogy rámijesztett), meg aztán a villamos is tényleg megérkezett, és mire kinyöghettem volna, hogy nem, hogy én csak a padon, meg a kiflimet, addigra már fel is tuszkolt a villamosra.

IV.

Lehet, hogy a villamos vezetőjét mégsem kellett volna lelőnöm, gondoltam később, amikor megint magamra maradtam a kenyerezszatyrommal, meg a gondolataimmal, lehet, hogy ő nem is volt beavatva az egészbe, de akkor, ott, a lövés pillanatában, nem volt időm ilyen apróságokkal foglalkozni. Visszacszúztattam a pisztolyomat a kenyerezszatyorba, gyorsan leugrottam a villamosról, és igyekeztem minél előbb eltűnni a helyszínről. A kalauzt meg a velem szemben lakó tanárt sem akartam lelőni, csak elfelejtettem, hogy otthon kibiztosítottam a pisztolyomat, a sipítózó villamosvezetővel meg már nem volt kedvem sokat tökölődni. A pisztolyt elő sem akartam venni, nem is volt szükség a pisztolyomra, egészen addig, amíg tényleg gyorsan, gyorsan és egyenesen, megállás nélkül haladtunk a juliska felé, mi négyen, keresztül a városon, le a dombról, a park, a színház, a temető, meg az iskola mellett, mi négyen a kalauz, a villamosvezető, a velem szemben lakó tanár és én, csak amikor a villamos elkezdett körözni a város központjában, amikor hátraszólt a villamosvezető, hogy ő nem tudja, mi van, eltévedtünk, vagy valami ilyesmi, mert már negyedszer megyünk így körbe-körbe a város központjában, csak akkor döbentem rá, hogy ők nem oda visznek engem, ahova én menni akarok, hogy nem a juliskához megyünk, csak akkor veszítettem el a türelmemet, és csak akkor vettem elő a pisztolyomat.

V.

Már megint, gondoltam, már megint itt vagyok a központban, már megint csak járkálok itt le-fel, körbe-körbe, ahelyett, hogy végre megindulnék, egyszer már végre megindulnék a juliskához. Cella-effektus, mondtam csak úgy magam elé, és aztán még egyszer, mert még főnök koromból tudom, hogy mindent legalább kétszer kell elmondani ahhoz, hogy legyen esélye a rendnek, cella-effektus, igen, ez lesz a jó szó, mert a börtönben is pont így, amikor a börtönben ültem, a börtön udvarában is pont így, akkor is csak járkáltam körbe-körbe, faltól-falig, esély nélkül, hogy esetleg kijuthatnék. Esélyem sincs, hogy kijussak innen, gondoltam, hogy kijussak a város szélére, vagyis el a juliskáig. Vagy, ha már ki mégsem, akkor legalább beljebb, beljebb a dolgok leg-

mélyére. Esetleg átugorhatnám a falat, gondoltam még ott a börtön udvarában, átugorhatnám a falat, de hogy az őnök, a biztonsági őnök szétlövik a fejem, az is holtbiztos, mert volt már rá példa, hogy gondolkozás nélkül szétlőtték egyikünk fejét. Talán, ha mindenki ugrana, de legalább egy tucatnyian, mindenki egyszerre, lenne egy kis esély, gondoltam, lenne egy kis esélyem arra, hogy nem engem találnak el, de akkor meg kit, mert valakit nekik is el kell mégiscsak. És mert senki sem akart velem együtt ugrani, egyedül meg járt a seggem, mint most is, a város központjában, ahogyan ott a börtönben is, így állandóan csak halasztgattam a dolgot (állandóan csak halasztgatom a dolgot), mindent, mint most is a kiugrást (kiugrok a juliskához). Ha esetleg találnék egy helyet, gondoltam, amíg járkáltam körbe-körbe, ahogy a villamosról leszállva kóvályogtam körbe-körbe a város központjában, egy helyet, egy biztos pontot, ahol meghúzhatnám magam, ahol az üldözőim szem elől téveszthetnének, ahonnan zavartalanul tudnám szemlélni a dolgokat, ahonnan újra lehetne kezdeni, ahonnan egyáltalán el lehetne még egyszer kezdeni ezt az egészet, ahonnan újra elindulhatnék, akkor sokkal könnyebb lenne az egész, aztán meg majd a lendület kiviszi, vagy valami. De, mert ilyen helyet nem tudtam, egész nap csak kóvályogtam utcáról utcára, mindenki szeme láttára, és csak amikor már kezdett ismét sötétedni, akkor jöttem rá a megoldásra. A kocsma, gondoltam megállva a régi törzshelyem, a régi kocsmánk előtt, a kocsmá lesz az a biztos pont, a hely, ahova visszavonulhatok, ahol nem leszek szem előtt, ahonnan majd újra megindulhatok. Ez az, gondoltam, a kocsmákban mindig is biztonságban éreztem magam, bemegyek a kocsmába, és egy esti sörnél kipihenem a nap fáradalmait, és majd frissen, a sör után, újult erővel nekivágok az egésznek, az útnak ki a juliskához. Be is mentem a kocsmába, ahol még mindig a régi ismerősöm, a dezső bácsi volt a pincér, rendeltem egy sört, és azonnal inni kezdtem. Hát te, kérdezte a pincér, a dezső bácsi, a régi ismerősöm, mit keresel itt, jó pár éve nem láttalak. A juliskához indultam tulajdonképpen, mondtam, mondtam miközben kiittam a maradék sörömet, nem tehetek róla, hogy ez lett belőle.

Miért szeretünk óvodába járni?

Mert a Józsi nekem a legjobb barátom.

És a Józsi mindennap, amikor megyünk az óvodába, korán, van úgy, hogy már negyed hétkor, megjelenik minálunk, és a nagymamával, amíg én fel nem ébredek, kellemesen elbeszélget. És az én nagymamám ilyenkor mindenfélével megkínálja a Józsit, mert ő is nagyon szereti őt, mint ahogyan én is, és kedveskedik is neki, meg babusgatja, mint ahogyan én is. Igyad, Józsikám,

mondja, kis mennyiségben ez orvosság. Ez a Józsi meg a nagymamám kedvenc visszatérő motívuma, mindig ezen szoktak nevetgélgni. Mert az én nagymamámnak erről egy története is van, amit ilyenkor mindig el is szokott mesélni. Mert az én nagymamám, amikor még nem volt az én nagymamám, varrónőként dolgozott a dombosi varrodában, és a Kiss doktor, aki sokáig csapta neki a szelet, mindig eljárt hozzájuk a varrodába, és ezt ő szokta neki mondogatni, miközben a kezét simogatta, hogy Teruskám, kis mennyiségben ez orvosság. És az én nagymamámnak még nagyon sok érdekes története van, Ő mindent tud, ami a világban történik, mesél nekünk a háborúról, a lánykoráról, arról, amikor jöttek, meg átmentek rajtuk az oroszok, de nekünk a Józsival ilyenkor, azokon a napokon, amikor óvodába megyünk, nincs időnk mindent végighallgatni. És a Józsi az nekem már nagyon régóta a legjobb barátom, mert a Józsi az nagyon erős, mert akkorák a kezei, mint egy hatalmas lapát, mert ő sokat, talán tíz évet is karatézott, meg mostanában néha badizik is. És akkor, amikor engem a dombosi faszomgyereknek molesztálnak, akkor én csak így csinállok, hogy Józsi, és a Józsi ilyenkor azonnal ott terem, és szétrugdossa a tökeiket. És olyankor reggelente, amikor már én is felkelek, és megiszom a nagymamám gyógyteáját, ilyenkor azt mondja nekem a Józsi, hogy jól van most már, ideje volna elindulni, és én ilyenkor megfogom az óvodástáskámat, beteszem a törülközőt, a szappant, meg az óvoszereket, az orvosságaimat, megpusztiljuk a nagymamám, és megindulunk az óvodába.

Én azt hiszem, hogy az én életemnek ez a legszebbik része. Amikor a Józsival kettesben megyünk az óvodába, mert ilyenkor minden, minden teljesen megváltozik, minden tisztára más, például a ruhánk is, az is sokkal szebb, mint máskülönben. Meg egyáltalán minden, minden *elkülönbözik*. És az emberek is a mi utcánkban, akik különben, ha egyedül megyek, csak mogorván néznek rám, és mindenféleket mondanak a hátam mögött, ilyenkor ránk mosolyognak, és előre bólogatnak, meg minden. A mi utcánk tele van különben roncs meg beteg emberekkel, idehelyezte őket az előljáróság, hülye itt mindenki, szoktuk mondani a Józsival, csak a Józsi meg én vagyunk normálisok, de ezt csak a hátuk mögött mondjuk, ha már elhagytuk a sarkunkat. Például a Mancinéni, aki különben egész nap csak a tévét nézi, a híreket, meg a különböző dokumentumfilmeket, az tőlem mindig azt szokta kérdezgetni, amikor kiáll néha az utcára, hogy no, Juliskám, és akkor, te mikor fogsz férjhez menni, meg ilyenek, pedig hol van az még, ő is tudhatná. De ilyenkor, amikor a Józsival megyünk kettesben, ilyenkor ő is úgy csinál, mintha nagyon jóba lennénk, mintha egy mosollyal el lehetne mismásolni ezeket a dolgokat. Pedig hát, ő tudhatná, hogy nem. Hogy nem lehet. Meg ott van a Gizi néni is, és akkor a Gergő bácsiról még nem beszéltem.

Nem lakunk mi messze az óvodától különben, csak a Józsival mindig teszünk egy kört ilyenkor pluszban is, mert mindenféle illusztris dolgot csiná-

lunk útközben, de ezt alig tudjuk abbahagyni. Van például egy ház is, amelyeknek a pincéjében szellemek laknak, ezt a Józsi mondta nekem, de azokat csak nagyon ritkán lehet látni, és akkor se sokáig. Én csak egyszer láttam egyet, de a Józsi szerint az se az volt. És a Józsival mi mindig lemegyünk ennek a háznak a pincéjébe, és szellemes vicceket mesélünk.

És az is érdekes, hogy valahogy, akármilyen későn indulunk el mi az óvodába, a Józsival mindig elsőnek érkezünk oda, nincs olyankor ott még senki sem. Hát, de ez aztán egy külön sóbiznisz. Mert, hogy miket szoktunk mi ott ilyenkor a Józsival csinálni, azt talán el sem szabadna mondanom. Mert, hogy ilyenkor rossz példát statuálunk, valahogy így, valahogy így mondják ezt a rendőrök. Mert, ha mi a Józsival belépünk az óvoda udvarába, akkor elkezdünk ott szaladgálni le-föl, meg csúszdázni, meg körhintázni, mint a bolondok, össze-vissza, forgunk, meg ugrálunk le a hintákról, le is szakadt alattunk már egy pár alkalommal a hinta. De a legjobban a Józsi mégiscsak azt szereti, az uzsonnára kapott tejeskávén, meg a mákos kalácson kívül, azokon a napokon, amikor óvodába megyünk, de a többiek is lassan megérkeznek az óvoda udvarába. Mert ilyenkor a Józsi a lányokat zavargássa, főleg azokat, akiknek jók a lábai. A Józsi benyúlkal ilyenkor a lányok szoknyája alá, meg minden, és kérdezgeti őket, hogy nekik ez jó-e. Nektek ez jó, nektek ez jó, kérdezgeti. És, én legalábbis így gondolom, hogy így folyna ez egész estig, ha egy idő után nem jelenne meg az ajtóban az az óvónéni, és nem ordítaná el magát, hogy sorakozó. És ilyenkor, amikor sorakozó van, mindenki szépen beáll a sorba, meg megfogja a mellette álló kezét, és akkor mi is beállunk a Józsival a sor végére, mert mi vagyunk közöttük a legnagyobbak, és akkor a Józsi megfogja az én kezemet is. Etus, visítja az óvónéni ilyenkor a takarítónőnek, hívja gyorsan a rendőröket, ezek már megint itt vannak.